

KÄYPÄ HOITO -SUOSITUKSEN IMPLEMENTOINTISUUNNITELMA: VIRTSATIEINFEKTIOT

18.6.2019

IMPLEMENTOINNIN TAVOITTEET

1. Flurokinolonien käyttö suositellaan rajattavaksi vakavampiin infektioihin.

Naisten komplisoitumaton kystiitti hoidetaan ensisijaisesti nitrofurantoinilla, pivmesillinaamilla, trimetopriimilla tai fosfomysiinillä (määräaikainen erityislupa 1/2021 saakka). Miesten kuumeeton kystiitti hoidetaan trimetopriimilla tai sulfa-trimetopriimilla ja jos tulehdus ei ole levinnyt rakon ulkopuolelle voidaan käyttää fosfomysiiniä tai nitrofurantoinia.

Flurokinolonien käyttöä vähennetään virtsatieinfektioiden hoidossa resistenssitilanteen ja haittojen vuoksi. Euroopan lääkeviraston (EMA) lääketurvallisuuden riskinarviointikomitea (PRAC) suosittelee, että fluorokinoloniantibiootit säästetään vakavampien infektioiden hoitoon. Fluorokinoloneilla on potentiaalisia haittavaikutuksia: jänneauriot, perifeerinen neuropatia ja keskushermostosivuvaikutukset. Fluorokinolonien haittavaikutuksia ilmenee kaikissa ikäryhmissä, mutta haittavaikutukset ovat yleisempiä iäkkäillä.

2. Pyelonefriitin hoitoaika naisilla 5-7 vuorokautta ja miehillä 10-14 vuorokautta.

Pyelonefriitin ensisijainen hoitovaihtoehto on fluorokinoloni, vaikka haittavaikutukset ja lisääntyvä resistenssi aiheuttavat haasteita. Fluorokinolonia käytettäessä hoitoaika on naisilla 5-7 vuorokautta (A) ja miehillä 10-14 vuorokautta.

5 vrk:n kuurista on näyttöä lähinnä levofloksasiinilla (750 mg x 1), siprofloksasiinilla tutkimukset on tehty lyhimmillään 7 vrk:n kuurilla. Levofloksasiinin tuloksia voinee kuitenkin soveltaa myös siprofloksasiiniin.

3. Toistuvan virtsatieinfektion estohoitoon käytetään ensisijaisesti lääkkeettömiä keinoja ja paikallista estrogeenia (postmenopausaaliset naiset). Ennen Mikrobilääke-estohoidon aloittamista käydään läpi suosituksessa oleva tarkastuslista. Mikrobilääkealtistusta voidaan osalla vähentää varalle kirjoitetulla mikrobilääkekuurilla tai yhdynnän jälkeisellä kerta-annoshoidolla.

Toistuvan kystiitin estohoitoa harkitaan, kun niitä on 3 tai enemmän vuoden aikana. Mikrobilääkeresistenssin lisääntymisen vuoksi mikrobilääke-estohoidon teho on rajallinen. Karpalomehu (tai karpalo-puolukkamehu) näyttää vähentävän VTI:n uusiutumista. Päivittäisen nesteen nauttimisen lisäämistä voidaan kokeilla. Vaihdevuosien jälkeen paikallinen estrogeenihoito vähentää infektiojaksoja (C)

4. Miktiokystografiaa ei käytetä rutiinomaisesti lasten VTI:n kuvantamistutkimuksena.

Vältä viisaasti -suositus [[linkki VV-suositukseen](#)]

5. Imeväisen lentovirtsanäytteen saamista voidaan nopeuttaa häpyluun yläpuolisen ihon stimuloinnilla kylmään (+3 - +5 astetta) keittosuolaan kastetulla sideharsolla.

Häpyluun yläpuolinen ihostimulaatio kylmään nesteeseen kastellulla sideharsolla eli ns. [Quick-Wee-menetelmällä](#) saattaa nopeuttaa lentovirtsanäytteen saamista imeväisellä.

(C)

SUOSITUKSEN SISÄLTÄMÄT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

Interaktiivinen kaavio: Nimi/lyhennetty nimi

- Lomake: Äkillisen kystiitin (virtsarakon ja virtsaputken infektiio) toteaminen (puhelin)haastattelun perusteella 18–65-vuotiaalla naisella/Puhelinhaastattelulomake
- Taulukko: Aikuisen naisen kystiitin ja pyelonefriitin lääkehoito
- Taulukko: Virtsatieinfektioiden taudinkuva, näytteenotto ja tarvittavat kuvantamistutkimukset eri-ikäisillä lapsilla.
- Taulukko: Imeväisen ja pienen lapsen virtsaviljelyn kliininen tulkinta
- Taulukko: Lasten virtsatieinfektioiden hoidon aloituksessa käytettävät mikrobilääkkeet.
- Kuva: Quick-Wee stimuloitimenetelmä
- Kaavio: Milloin laitoshoidossa olevalta vanhukselta otetaan virtsan bakteeriviljely (U-BaktVi)/Virtsan bakteeriviljelyn aiheet ympärivuorokautisessa hoidossa
- Vältä viisaasti -suositus: Älä rutiinomaisesti tee vesikoureteraalisen takaisinvirtauksen selvittämiseksi miktiokystografiaa lapselle, jolla virtsatieinfektion jälkeen virtsateiden ultraäänitutkimus on ollut normaali.
- Vältä viisaasti -suositus: Älä hoida iäkkäiden oireetonta bakteriuriaa, sillä se ei vähennä kastelua, myöhempiä virtsatieinfektioita eikä kuolleisuutta.

ERIKSEEN TOTEUTETTAVAT IMPLEMENTOINNIN MATERIAALIT

- Potilasversio

VIESTINTÄ JA NÄKYVYYS

Keskeiset viestit suurelle yleisölle

- Toistuvan virtsatieinfektion estohoitoon käytetään ensisijaisesti lääkkeettömiä keinoja ja paikallista estrogeenia (postmenopausaaliset naiset).
- Mikrobilääkeresistenssin ja haittojen vuoksi fluorokinolonien käyttöä virtsatieinfektioiden hoidossa vähennetään.

Suomalainen Lääkäriseura Duodecim
Käypä hoito

Tiedottamiskanavat

- Duodecimin some-kanavat
- Päivittymäinen julkaistaan Käyvän hoidon ja Duodecimin -kosisivuilla sekä Terveysportissa